

ZAKON O VLASNIŠTVU I DRUGIM STVARNIM PRAVIMA, 1997. – 2022.

**STVARNO PRAVO
U 21. STOLJEĆU**

**MEĐUNARODNA
ZNAKSTVENA
KONFERENCIJA**

Osijek,
30. rujna 2022.

MEĐUNARODNA ZNAKSTVENA KONFERENCIJA

„ZAKON O VLASNIŠTVU I DRUGIM
STVARNIM PRAVIMA, 1997. – 2022.:
STVARNO PRAVO U 21. STOLJEĆU“

Osijek, 30. rujna 2022.

Pravni fakultet Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Stjepana Radića 13, Osijek

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
“OWNERSHIP AND OTHER PROPRIETARY
RIGHTS ACT, 1997 - 2022: PROPERTY LAW
IN THE 21ST CENTURY”

Osijek, 30th September 2022

Faculty of Law Osijek
J. J. Strossmayer University of Osijek
Stjepana Radića 13, Osijek

ORGANIZATORI

Pravni fakultet Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Fakultet javnog upravljanja i međunarodnih studija
Nacionalno sveučilište javnih službi Ludovika u Budimpešti

Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu
Univerzitet u Kragujevcu

УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“
ШТИП

Правен факултет

Pravni fakultet u Štipu
Univerzitet Goce Delčev u Štipu

ORGANISERS

Faculty of Law Osijek
Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Public Governance and International Studies
National University of Public Service in Budapest

Faculty of Law in Kragujevac
University of Kragujevac

УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“
ШТИП

Правен факултет

Faculty of Law in Stip
University of Goce Delcev

ČLANOVI
ORGANIZACIJSKOG ODBORA

---

*MEMBERS OF THE
ORGANISATION COMMITTEE*

PREDSJEDNICI / *PRESIDENTS:*

Davorin Pichler (Osijek)

Dubravka Klasiček (Osijek)

GLAVNI TAJNIK / *CHIEF SECRETARY:*

Tomislav Nedić (Osijek)

ČLANOVI / *MEMBERS:*

Tekla Papp (Budimpešta/Budapest)

János Dúl (Budimpešta/Budapest)

Angel Ristov (Skoplje/Skopje)

Novak Krstić (Niš/Nis)

PROGRAM KONFERENCIJE

PROGRAMEE OF THE CONFERENCE

I DRUGIM STVARNIM PRAVIMA S POSEBNIM OSVRTOM NA OVRŠNOPRAVNO UREĐENJE INSTITUTA FIDUCIJE

13:45 – 14:00

doc.dr.sc. **Aleksandra Pavićević**,

Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Republika Srbija

doc.dr.sc. **Tamara Đurđić-Milošević**,

Pravni fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Republika Srbija

**FIDUCIJARNI PRENOS SVOJINE U SAVREMENOM
HRVATSKOM I SRPSKOM PRAVU**

14:00 – 14:10

Diskusija / Discussion

14:10 – 14:30

Zakuska / Snacks

3. sesija / Session 3

Objekti stvarnog prava / Objects of property law

14:30 – 14:45

Prof.dr.sc. **Igor Kambovski**

Pravni fakultet, Univerzitet „Goce Delčev“ u Štipu, Republika Sjeverna Makedonija

**DEMATERIJALIZACIJA STVARI I PRAVNIH INSTRUMENATA
U KONTEKSTU ELEKTRONIČKE TRGOVINE**

SAŽECI

ABSTRACTS

Prof.dr.sc. **Igor Kambovski**

Pravni fakultet, Univerzitet „Goce Delčev“ u Štipu,

Republika Sjeverna Makedonija

DEMATERIJALIZACIJA STVARI I PRAVNIH INSTRUMENATA U KONTEKSTU ELEKTRONIČKE TRGOVINE

S pravnog stajališta posebno je važno razlikovati pojmove roba i usluga, tim više što je u nekim slučajevima pravo razvilo drugačija pravila za isporuku dobara, a potpuno drugačija za obavljanje usluga. Također, informacijska tehnologija stvorila je tzv „digitalizirane robe-meki proizvodi“ i time dodatno otežala definiranje pojmova roba i usluga, odnosno razlika među njima. Točnije, ako je riječ o kupnji glazbe ili filma u digitalnom formatu, ta se roba može isporučiti dematerijalizirano online, ali ako se isti sadržaj stavi na CD ili drugi medij, onda je to klasična dostava. To je samo po sebi pravna dilema s obzirom na činjenicu da pravno nije ispravno različito tretirati isporuku iste vrste proizvoda samo zbog razlike u pogledu medija na kojem se predmetni proizvod isporučuje. I pravni instrumenti morali su proći kroz progresivni proces dematerijalizacije kako bi se mogli potpisivati digitalni dokumenti s vremenskim oznakama (datum i vrijeme kada su izrađeni) kod suvremenih načina trgovanja i komunikacije, odnosno verificirati dokumente koje priprema i šalje druga osoba. korištenjem različitih sustava za šifriranje i autentifikaciju dokumenta, bez upotrebe papira, pečata i tinte. Ove promjene su se događale u različitim oblicima i u različitim zemljama i nisu unificirane, što je predstavljalo problem i ozbiljnu prepreku normalnom odvijanju trgovine i razvoju njezine elektroničke varijante

- E-commerce. S obzirom na činjenicu da je dematerijalizacija dokumenata relativno nova pojava, postoji određena nejasnoća i konfuzija u pogledu njezina različitog uređenja u različitim državama te njihovim pravnim i pravosudnim sustavima. Globalna priroda interneta i pristup računalne tehnologije najširem krugu korisnika impliciraju činjenicu da se učinci štetnih i protuzakonitih radnji mogu širiti na najšire moguće geografsko područje. To zahtijeva uspostavu pravnih sustava i mehanizama koji će iznimno brzo djelovati protiv ovih nezakonitih radnji kako bi se zaustavilo njihovo daljnje širenje. Internet i njegova globalna dimenzija omogućuju e-trgovcima trgovinu u bilo kojoj zemlji svijeta. Udaljenost više nema smisla u cyber prostoru. To se posebno odnosi na tvrtke i trgovce koji se bave trgovinom nematerijaliziranom robom, s obzirom na činjenicu da se ona može isporučiti elektroničkim putem, kao i za tvrtke koje pružaju usluge. Posebno je pogođena industrija računalnog softvera.

Ključne riječi: Dematerijalizacija, netjelesne stvari, elektronička trgovina

Full Professor **Igor Kambovski**
Faculty of Law, University of Goce Delčev in Stip,
Republic of North Macedonia

DEMATERIALIZATION OF THINGS AND LEGAL INSTRUMENTS IN THE CONTEXT OF ELECTRONIC TRADE

From a legal point of view, it is especially important to distinguish between the concepts of goods and services, especially since in some cases the law has developed different rules for the delivery of goods, and completely different for the provision of services. Also, information technology has created the so-called “digitized soft goods” and thus further complicates the definition of goods and services, or differences between them. Specifically, when it comes to buying music or a movie in digital format, those goods can be delivered dematerialized online, but if the same content is put on a CD or other medium, then it is classic delivery. This is in itself a legal dilemma given the fact that it is not legally correct to treat the delivery of the same type of product differently just because of the difference in the medium on which the product in question is delivered. Legal instruments also had to go through a progressive process of dematerialization in order to be able to sign digital documents with timestamps (date and time when they were made) in modern ways of trading and communication, or verify documents prepared and sent by another person. using different document encryption and authentication systems, without the use of paper, stamps and ink. These changes took place in different forms and in different countries and were not unified, which was a problem and a serious obstacle to the normal course

of trade and the development of its electronic variant - E-commerce. Given the fact that the dematerialization of documents is a relatively new phenomenon, there is some ambiguity and confusion regarding its different arrangements in different countries and their legal and judicial systems. The global nature of the Internet and the access of computer technology to the widest range of users imply the fact that the effects of harmful and illegal actions can spread to the widest possible geographical area. This requires the establishment of legal systems and mechanisms that will act extremely quickly against these illegal actions in order to stop their further spread. The Internet and its global dimension allow e-merchants to trade in any country in the world. Distance no longer makes sense in cyberspace. This applies in particular to companies and traders engaged in trade in intangible goods, given the fact that it can be delivered electronically, as well as to companies that provide services. The computer software industry is particularly affected.

Keywords: Dematerialization, intangible goods, electronic commerce